
ЧУПАХІНА С.В.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»
м. Івано-Франківськ, Україна

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНО ЗОРІЄНТОВАНОГО ТА СИНЕРГЕТИЧНОГО ПІДХОДІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті проаналізовано сучасні підходи підготовки вчителя початкових класів до діяльності в інклюзивному освітньому середовищі з урахуванням концепції особистісно зорієнтованого навчання. Обґрунтовано, що методологічна основа сучасної парадигми освіти надзвичайно широка (гуманістична педагогіка, компетентнісний, діяльнісний підходи тощо), однак перехід від навчання, що має здебільшого інформаційний характер, спрямованого на виконавську діяльність, до формування особистості, яка вміє орієнтуватися та приймати обґрунтовані рішення в умовах сучасного інформаційного середовища, володіє прийомами творчої діяльності, здатної не лише засвоювати теоретичні знання, а й генерувати нові ідеї, вимагає максимальної реалізації особистісно зорієнтованого та синергетичного підходів. Мета дослідження полягає в аналізі основних аспектів професійної підготовки вчителів початкових класів до реалізації особистісно зорієнтованого і синергетичного підходів, обґрунтування відповідних методичних аспектів. Індивідуально зорієнтований підхід є базовим в реалізації принципів особистісно зорієнтованого навчання, синергетичний підхід – розглядається як необхідний для інтеграції різнорідних складових системи підготовки, інтенсифікації процесів самоосвіти (самонавчання, самовиховання і саморозвитку) викладачів і здобувачів, розширення та узагальнення досягнень особистісно зорієнтованого підходу. Доведено, що система підготовки майбутніх учителів початкових класів, яка відповідає сучасним вимогам, забезпечується варіативністю освітнього процесу, можливістю вибору способів і шляхів отримання

освіти, шляхів особистісного зростання, створення умови до самоосвіти. Окрім того, удосконалення та зміна програм відповідно до розвитку науки, процесу інформатизації, професійних інтересів вчителів сприяють інтенсифікації самоосвіти та саморозвитку особистості майбутніх учителів, що є основою реалізації синергетичного підходу в освіті.

Ключові слова: інформаційні освітні технології, інклюзивне освітнє середовище, особистісно зорієнтоване навчання, професійна підготовка вчителів, початкова школа, синергетичний підхід.

Готовность будущих учителей к реализации личностно ориентированного и синергетического подходов в условиях инклюзивного информационной образовательной среды начальной школы. В статье проанализированы современные подходы подготовки учителя начальных классов к деятельности в инклюзивном образовательном среде на основе концепции личностно ориентированного обучения. Обосновано, что методологическая основа современной парадигмы образования чрезвычайно широкая (гуманистическая педагогика, компетентностный, деятельностный подходы и т.д.), однако переход от обучения, имеет преимущественно информационный характер, направленного на исполнительскую деятельность, к формированию личности, умеющей ориентироваться и принимать обоснованные решения в условиях современной информационной среды, владеет приемами творческой деятельности, способной не только усваивать теоретические знания, но и генерировать новые идеи, требует максимальной реализации осмысленных ориентированного и синергетического подходов. Цель исследования заключается в анализе основных аспектов профессиональной подготовки учителей начальных классов к реализации личностно ориентированного и синергетического подходов, обоснования соответствующих методических аспектов. Индивидуально-ориентированный подход является базовым в реализации принципов личностно ориентированного обучения, синергетический подход - рассматривается как необходимый для интеграции разнородных составляющих системы подготовки, интенсификации процессов самообразования (самообучения, самовоспитания и саморазвития) преподавателей и соискателей, расширение и обобщение достижений личностно ориентированного подхода.

Доказано, что система подготовки будущих учителей начальных классов, которая отвечает современным требованиям, обеспечивается вариативность образовательного процесса, возможностью выбора способов и путей получения образования, путей личностного роста, создания условия для самообразования. Кроме того, совершенствование и изменение программ в соответствии с развитием науки, процесса информатизации, профессиональных интересов учителей способствуют интенсификации самообразования и саморазвития личности будущих учителей, являющихся основой реализации синергетического подхода в образовании. **Ключевые слова:** информационные образовательные технологии, инклюзивное образовательное среда, личностно ориентированное обучение, профессиональная подготовка учителей, начальная школа, синергетический подход.

Future teachers' readiness to implement personally-oriented and synergistic approaches into inclusive and information environment of primary school. The article deals with modern approaches of training primary school teachers to work in inclusive and education environment taking into account the concept of personally oriented learning. It is substantiated that the methodological basis of the modern paradigm of education is extremely broad (humanistic pedagogy, competent, activity approaches, etc.). However, the transition from learning, which is mostly informational and focused on doing activities, to forming a person who is able to navigate and make decisions in modern information environment, who also practices creative techniques, who is able not only to absorb theoretical knowledge, but also generate new ideas requires the maximum implementation of personally oriented and synergistic approaches. The purpose of the research is to analyze main aspects of the professional training of primary school teachers to implement personally oriented and synergistic approaches, substantiation of relevant methodological aspects. Individually oriented approach is basic in the implementation of the principles of personally oriented learning; synergistic approach is considered to be necessary for the integration of different components of the system of training, intensification of processes of self-education (self-education and self-development) of teachers and students as well as expanding and generalizing the achievements of personally oriented approach. It is proved that the system of future primary school teachers' training, which meets modern

requirements, is provided by variability of the educational process, the possibility of choosing ways to obtain education, ways of personal growth, as well as ways of creating the conditions for self-education. In addition, the improvement and upgrading programs in accordance with the development of science, the process of computerization, professional interests of teachers encourage the intensification of self-education and self-development of future teachers, which we consider to be the basis for the implementation of a synergistic approach in education.

Key words: *information educational technologies, inclusive educational environment, personally oriented learning, teacher training, primary school, synergistic approach.*

Постановка проблеми. В умовах зростаючої мінливості навколишнього світу і діяльності людини з'явилася потреба у фахівцях, здатних швидко адаптуватися до змін, таких, які володіють творчим потенціалом, інформаційною культурою, здатністю до самоосвіти тощо. Все це відображено в сучасній парадигмі професійної освіти, увагу якої зосереджено на: особистості здобувача і викладача; ефективності педагогічної системи; оцінюванні системи підготовки за особистісними освітніми результатами кожного.

Методологічна основа сучасної парадигми освіти надзвичайно широка (гуманістична педагогіка, компетентнісний, діяльнісний підходи тощо), однак перехід від навчання, що має здебільшого інформаційний характер, спрямованого на виконавську діяльність, до формування особистості, яка вміє орієнтуватися та приймати обґрунтовані рішення в умовах сучасного інформаційного середовища, володіє прийомами творчої діяльності, здатної не лише засвоювати теоретичні знання, а й генерувати нові ідеї, вимагає максимальної реалізації особистісно орієнтованого та синергетичного підходів.

Актуальність дослідження і публікації. На думку вчених особистісно орієнтований підхід передбачає створення психолого-педагогічних умов для розвитку й саморозвитку особистості здобувача, синергетичний будемо розуміти як підхід, підґрунтям для якого є закони і закономірності синергетики, що забезпечує інтенсифікацію процесів самоосвіти (самонавчання, самовиховання, саморозвитку), гармонічне об'єднання елементів педагогічної системи в структурне ціле, відкритість мети, завдань і змісту освіти [3].

Ідеї розвитку особистості в процесі навчання, покладені в основу концепцій особистісно орієнтованої освіти, відображені в працях Л.Виготського, В.Давидова, Л.Занкова, С.Рубінштейна, В.Сухомлинського, Д.Ельконіна, К.Роджерса, Р.Сноу та ін. Аналіз досліджень з проблеми розвитку особистості

Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору

в процесі освіти засвідчив, що запропоновані особистісно орієнтовані психолого-педагогічні теорії, моделі навчання, які враховують особливості особистості не знаходили належного застосування в освітньому процесі вищої школи.

Дослідження розвитку методології освіти обґрунтовано в працях В. Андрущенка, А. Гальчинського, В. Гейця, А. Кінаха, В. Семиноженка, Г. Дашутіна, В. Кременя, В. Ткаченка, Н. Міхальченка, Г. Щокіна та ін. Формуванню особистості вчителя в процесі професійної підготовки досліджували О. Локшина, С. Мартиненко, О. Павленко, О. Пометун, Л. Парашенко, О. Савченко, Л. Хомич та ін.

Результати досліджень щодо аспектів інформатизації освіти (Ю.Абрамов, М. Амосов, Н. Вінер, А. Колмогоров, Р. Котов, Є. Пасхін, І. Новік, А. Соколов, К. Шенон, А. Урсул та ін.).

Сучасні науковці обговорюють низку проблеми щодо підготовки фахівців до освітньої діяльності в сучасних умовах (рис. 1).

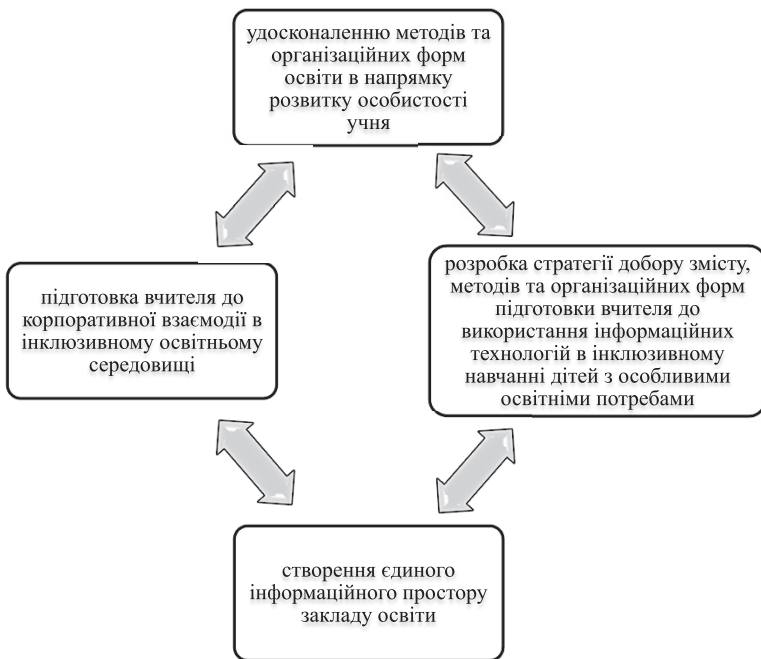

Рисунок 1. Проблеми щодо підготовки фахівців до освітньої діяльності в сучасних умовах

Водночас підходи підготовки вчителів початкових класів до діяльності в інклюзивному освітньому середовищі недостатньо враховують сучасні тенденції розвитку суспільства і освіти, зокрема, концепції особистісно орієнтованого навчання, не охоплюють питання розробки методологічних основ, цілей, змісту та методів.

Мета дослідження: аналіз основних аспектів професійної підготовки вчителів початкових класів до реалізації особистісно орієнтованого і синергетичного підходів, обґрунтування відповідних методичних аспектів.

З урахуванням мети дослідження визначено **завдання:**

1. Проаналізувати діалектику розвитку методології підготовки майбутніх вчителів початкових класів задля визначення особистісно орієнтованого і синергетичного підходів в освітньому процесі ЗВО.

2. Обґрунтувати сучасний стан підготовки майбутніх вчителів на основі особистісно орієнтованого і синергетичного підходів.

3. Уточнити і доповнити сукупність методичних принципів особистісно орієнтованого та синергетичного підходів у підготовці майбутніх фахівця в галузі початкової освіти, які забезпечують формування їх готовності до застосування ІКТ в умовах інклюзивного освітнього середовища.

В умовах інтеграції системи освіти в європейську систему важливо враховувати й зарубіжний досвід. Відтак бакалаврам початкової освіти (Великобританія) надається можливість продовження навчання впродовж року з підвищення рівня щодо ІКТ, студенти обирають певну область дослідження і працюють над власним проектом, який уможливує застосування на практиці отриманих знань, вмінь і навичок. Після захисту проекту випускники отримують ступінь спеціаліста з правом подальшого навчання на здобуття ступеня магістра.

Виклад основного матеріалу. У започаткованому дослідженні обґрунтуємо комплексне застосування означених підходів задля досягнення особистісних результатів діяльності в нових умовах, на досягнення яких спрямовано сучасні освітні програми та освітня політика держави загалом. Відтак, сучасному вчителю початкових класів важливо вміти розвиватися й самоудосконалювати в професійному напрямку, вміти професійно орієнтуватися в умовах певної невизначеності і неповної прогнозованості педагогічних ситуацій, отож його професійна підготовка має розглядатися в означеному контексті.

Водночас важливого значення набуває дослідження проблеми підготовки вчителя до діяльності в умовах інформаційного інклюзивного простору закладу, використання особистісно орієнтованого і синергетичного підходів у підготовці майбутнього фахівця, оскільки сучасну професійну підготовку здебільшого зорієнтовано на формування готовності до діяльності в традиційних умовах.

Державний стандарт початкової освіти, професійний стандарт підготовки вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти, теорії та методології системного моніторингу якості освіти, сучасні концепції інформатизації освіти, праці вчених доводять, що майбутній учитель початкових класів вирішує завдання щодо розвитку і розкриття здібностей кожного учня, виховання особистості, готової до життя у високотехнологічному світі, розвитку мотиваційних, операціональних та когнітивних ресурсів кожного учня [8;9].

Відповідно до професійного стандарту в учителів формується готовність до виконання певних трудових функцій, які охоплюють предмети та засоби праці, професійні компетентності, знання, уміння та навички [9].

Особистісно зорієнтований і синергетичний підходи виконують розподіляються у певних напрямках (рис.2).

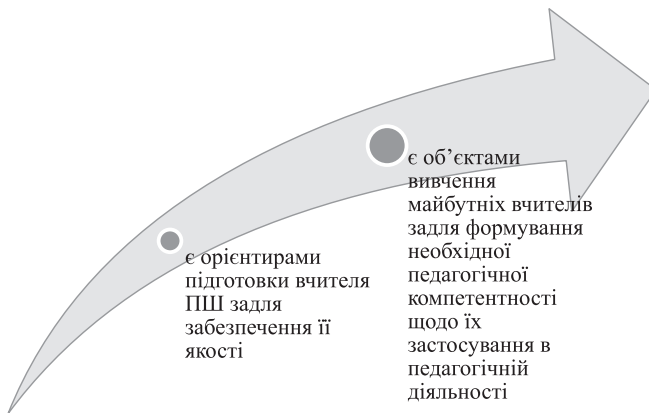

Рисунок 2. Напрямки реалізації особистісно зорієнтованого і синергетичний підходи в освіті

Індивідуально зорієнтований підхід є базовим в реалізації принципів особистісно зорієнтованого навчання, синергетичний підхід – розглядається як необхідний для інтеграції різномірних складових системи підготовки, інтенсифікації процесів самоосвіти (самонавчання, самовиховання і саморозвитку) викладачів і здобувачів, розширення та узагальнення досягнень особистісно зорієнтованого підходу [3].

Враховуючи сучасні теорії особистісно зорієнтованого навчання [3], методологічною основою пропонованого дослідження стали певні положення (рис.3).

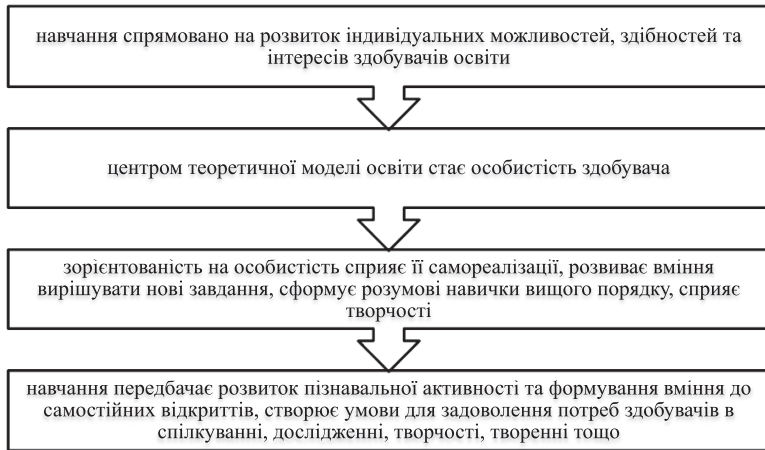

Рисунок 3. Методологічні підходи до реалізації особистісно зорієнтованого навчання

Ретроспективний аналіз з урахуванням сучасних концепцій дозволив обґрунтувати зміст понять дослідження.

Особистісно орієнтована парадигма освіти – вихідна концептуальна схема, модель постановки проблем та їх вирішення, прийнята в науково-педагогічному співтоваристві, центральною в якій є особистість здобувача освіти як активного суб'єкта пізнання, а зумовлені нею основні елементи педагогічної системи спрямовано на забезпечення умов самовизначення і самореалізації особистості [2].

Технології особистісно орієнтованого навчання – технології проектування змісту навчальних занять, курсів, програм, організації і особистісно зорієнтованого і синергетичного підходів у навчанні, під час практичної підготовки, використання засобів навчання, моніторингу досягнень, психолого-педагогічної підтримки здобувачів освіти, які забезпечують розвиток та саморозвиток особистостей загалом, створюють умови для прояву і реалізації можливостей відповідно до інтересів, підготовкою, здібностями і психофізіологічними особливостями [2].

Особистісно орієнтоване навчання – навчання, яке спрямовано на розвиток та саморозвиток особистості здобувача освіти; сприяє можливості проявити й реалізувати можливості відповідно до інтересів, підготовкою, здібностями і психофізіологічних особливостей кожного; передбачає застосування особистісно зорієнтованих педагогічних технологій [3].

Особистісно орієнтований підхід в освіті – створення психолого-педагогічних умов, важливих для ефективної реалізації особистісно зорієнтованого

навчання [3].

Водночас у діяльності сучасного вчителя наростає невизначеність та знижується можливість точного прогнозування педагогічних ситуацій (зумовлено зміною освітньої парадигми, швидким і не завжди передбачуваним розвитком ІКТ, інклюзивний простір школи та інформаційна взаємодія усіх фахівців закладу освіти тощо), особистісно зорієнтований підхід стає методологічно та практично «підтриманий» синергетическим підходом.

Синергетика (І. Стенгерс, Г. Хакен) розглядає загальні закономірності в досягненнях стійкості й розвитку упорядкованих тимчасових просторових структур в складних нерівноважних системах різної природи, «складність» та «відкритість» є ключовими характеристиками системи, «незрівноваженість» і «нелінійність» характеризують динамічність системи поряд з процесами когерентності, емерджентності, флуктуації і надмалого впливу [2]. Означені властивості синергетичних систем властиві освітнього процесу загалом та передбачені в конкретних педагогічних ситуаціях зокрема.

Оскільки синергетика є синтетичною наукою, застосування синергетичного підходу допомагає ефективно організувати особистісно зорієнтований підхід в освіті.

Властивості синергетичних систем характерні для вчителя і учня, вчительського та учнівського колективів. Зокрема, особистість учителя включає досвід фахівця (кваліфікаційну характеристику), володіння інтелектуальними (пам'ять, увага, мислення, вольові якості тощо) та соціальними властивостями (гуманізм, соціальна зрілість і громадянська відповідальність, професійні ідеали, пізнавальні інтереси, ставлення до обраної професії). «Відкритість» особистості проявляється в процесі її обміну інформацією, знаннями та досвідом з зовнішнім середовищем, впливом на неї соціуму і зовнішніх умов, в рівності й складності її структури. «Нелінійність» особистості вчителя початкової школи можна визначити як прагнення і здатність до вибору найбільш раціональної альтернативи професійної діяльності, варіативність шляхів її розвитку, відносну непередбачуваність, індивідуально-особистісний характер методичної діяльності, діалоговий характер навчальної діяльності. «Незрівноваженість» розвитку особистості вчителя проявляється в динамічності й нестійкості, які пов'язано з впливами зовнішнього середовища. Пошук вчителем шляхів виходу з можливого професійного кризи та складних педагогічних ситуацій передбачає самоорганізацію на новому, вищому рівні.

Аналіз досліджень «синергетики освіти» дозволив обґрунтувати зміст поняття «синергетичний підхід в освіті» [2].

Синергетичний підхід в освіті – підхід, заснований на законах і закономірностях синергетики (самоорганізації та саморозвитку педагогічних систем), який забезпечує процес гармонізації елементів педагогічних систем в

структурне ціле, перебіг якого передбачає взаємне поєднання, узгодження, доповнення елементів; синтез означених взаємодій у процесах виховання і самовиховання, освіти і самоосвіти, навчання і самонавчання; відкритість завдань і змісту освіти [3].

Важливим, з урахуванням завдань дослідження, є те, що особистісно зорієнтований і синергетичний підходи є складовою методології та практики підготовки вчителів, та стають завданням підготовки – сформувати у них готовність застосовувати означені підходи в майбутній професійній діяльності.

Особистісно зорієнтований підхід передбачає аналіз системи навчання, її структурування, уточнення й наповнення методичної системи підготовки, відбору компонентів змісту, вибору пріоритетних форм, методів і засобів навчання.

Синергетичний підхід спрямовує до розуміння поведінки й розвитку такої складної системи, як особистість учасника освітнього процесу, розширює уявлення про можливості управління розвитку, допомагає розглядати професійну діяльність вчителя як процес безперервного педагогічного вдосконалення [2]. Означений підхід використовується для регулювання процесу педагогічної підготовки, інтенсифікації процесів самонавчання, самовиховання, самоорганізації і саморозвитку; інтеграції різнорідних складових системи підготовки; розширення і узагальнення досягнень особистісно зорієнтованого підходу.

В сучасній системі підготовки вчителя початкових класів використовуються активні методи навчання, враховуються особистісні інтереси та особливості здобувачів освіти; удосконалюються навчальні програми відповідно до розвитку науки інформатики та процесу інформатизації, до вимог інклюзивного навчання, використовуються методи навчання, які сприяють інтенсифікації процесів самоосвіти та саморозвитку особистості вчителя, враховуються професійні інтереси вчителя (елементи синергетичного підходу).

Важливо зауважити, що запропоновані зміст, методи, форми і засоби особистісно зорієнтованого і синергетичного підходів у підготовці вчителів до діяльності в умовах інформаційного інклюзивного освітнього середовища початкової школи виконують подвійну функцію і є елементи методичної системи підготовки, водночас і об'єктами вивчення для вчителя [4].

Важливість розробки методології особистісно зорієнтованого і синергетичного підходів до професійної підготовки фахівця зумовлена завданнями вчителя, що передбачають розкриття здібностей кожного учня на вирішення яких спрямовано всі освітні програми, які підтримуються сучасною освітньою політикою держави (рис. 4) [6].

Враховуючи вагоме значення навчального інформаційного середовища в освітньому процесі, слід зауважити, що найбільш продуктивно підготовка

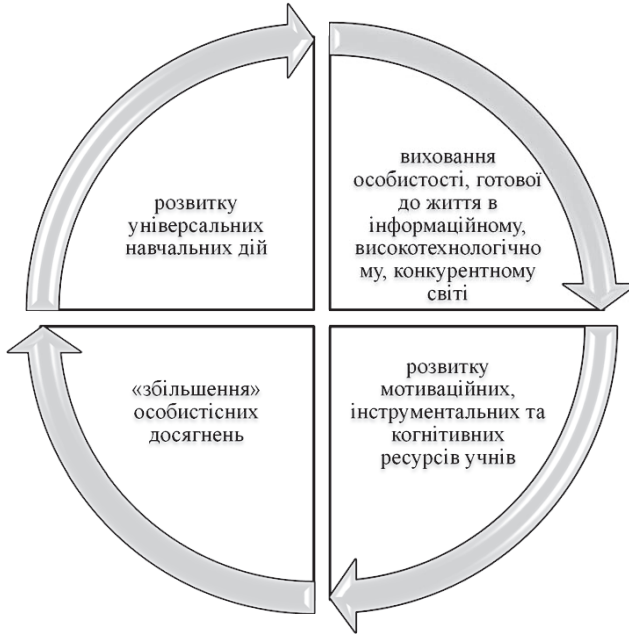

Рисунок 4. Завдання вчителя щодо розкриття здібностей кожного учня

реалізується на основі інформаційних освітніх технологій, що сприяє забезпеченню мобільності та варіативності індивідуальної і групової навчально-пізнавальної діяльності. Відкрита архітектура комп'ютерних засобів, функціонально-цільова дискретність програмних пакетів забезпечує ефективній взаємодії учасників освітнього процесу [7].

Стандарти підготовки вчителів початкових класів зорієнтовано на поглиблення і розширення предметної підготовки (зміст підготовки в галузі інформатики доповнено новими темами (мультимедійні системи і засоби - засоби дистанційного навчання тощо)), новими методами використання ІКТ в навчальному процесі, заснованими на застосуванні єдиного освітнього інформаційного простору, предметних баз мультимедійних дидактичних засобів, освітніх серверів і платформ, дистанційного навчання тощо, вдосконалення щодо методики інформатики [1].

У підготовці вчителів особливу увагу приділено формуванню умінь з планування уроків з використанням ІКТ з урахуванням особливостей предмета і особистостей учнів, застосування умінь оцінювати власні результати роботи і планувати процес самоосвіти задля самовдосконалення і професійного росту.

Особливість сучасного освітнього процесу вимагає від вчителя безперервного вдосконалення власної кваліфікації, постійного поповнення знань, осмислення нових явищ тощо.

Підготовка майбутніх учителів початкових класів в сфері інформатики передбачає базовий, здебільшого, інколи підвищений рівень. У майбутніх вчителів важливо формувати уявлення про «інформаційні процеси», «інформаційне моделювання», «інформаційні основи управління», «мережева взаємодія», правила роботи в середовищах для розвитку та корекції знань учнів, основи програмування. Під час вивчення початкового курсу «Інформаційні технології в освіті» важливо ознайомлювати з особливостями моделювання, використання інформаційних технологій та інформаційних систем у професійній діяльності та у роботі з дітьми різного рівня розвитку, особливу увагу слід приділяти вивченню можливостей реалізації системного моніторингу якості освіти.

Особливе місце в підготовці вчителя початкових класів належить дисциплінам за вибором, які забезпечують реалізацію принципів особистісної орієнтації та варіативності підготовки, участь здобувачів освіти у формуванні змісту підготовки, спрямовано на розкриття їх потенціалу, розвиток, створюють умови для виходу з можливих професійних криз.

Існує розуміння того, що в умовах диференціації та індивідуалізації шкільної освіти вчителям слід видозмінити взаємодію з учнями, перейти від ролі «керівника» до ролі «координатора дій» (помічника) і змістити центр тяжіння з поширення інформації на сприяння учням у пошуку, організації та управлінні знанням, направляти їх, а не підганяти під шаблони [5].

В межах започаткованого дослідження щодо методології комплексного застосування особистісно орієнтованого і синергетичного підходів в підготовці майбутніх учителів початкових класів до діяльності в умовах інформаційного інклюзивного освітнього середовища важливо визначити методичні принципи реалізації означених підходів (рис. 5).

Висновки та перспективи дослідження. Результати аналізу стану підготовки вчителів початкових класів в Україні і за рубежом засвідчують про орієнтування в процесі розробки методології їх підготовки на особистісно зорієнтований і синергетичний підходи, вважаючи їх орієнтирами для розробки змісту компонентів професійної підготовки сучасного вчителя до діяльності в умовах інформаційного освітнього простору.

Синергетичний підхід передбачає перенесення акцентів з засвоєння знань на їх генерування. Сучасного вчителя в умовах інформаційного інклюзивного освітнього середовища початкової школи важливо вчити мислити синергетично, тобто нелінійно, мислити альтернативно, припускаючи можливість зміни темпу розгортання подій.

Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору

Розвиток індивідуальних навчальних здібностей у здобувачів вищої педагогічної освіти, формування навичок науково-методичної роботи, вміння аналізувати власну діяльність забезпечують завдання з проектування, виконання різного рівня мікродосліджень.

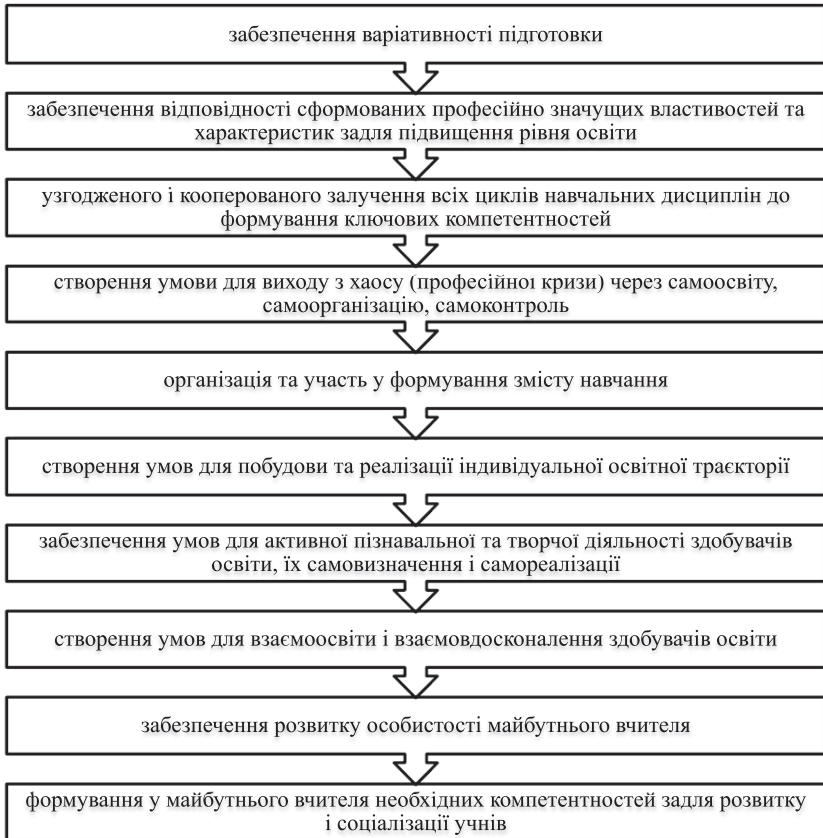

Рисунок 5. Особливості застосування особистісно орієнтованого і синергетичного підходів у підготовці майбутніх учителів до діяльності в умовах інформаційного інклюзивного освітнього середовища початкової школи

Майбутнім вчителям важливо пропонувати означені види роботи під час практикумів задля вирішення завдань використання можливостей ІКТ у роботі з дітьми з ООП та в інклюзивному освітньому середовищі початкової

школи. Їх особистісному розвитку сприяють також навчальні дискусії та конференції, рольові та ділові ігри, моделювання та проектування, поєднання навчання і дослідження. Розвиток міжособистісної взаємодії підвищує застосування технологій навчання на основі парної і групової роботи, проведення ділових ігор, тренінгів тощо.

Проектування завдань задля їх вирішення сприяє розвитку різних сфер людської особистості. Відтак у процесі вирішення професійних завдань можуть виникнути ідеї, які передбачають перетворення завдання, розширенням сфери застосування підходів.

Отож, можемо стверджувати, що система підготовки майбутніх учителів початкових класів, яка відповідає сучасним вимогам, забезпечується варіативність освітнього процесу, можливість вибору здобувачами способів і шляхів отримання освіти, шляхів особистісного зростання, створення умови для формування здатності до самоосвіти. Окрім того, удосконалення та зміна програм відповідно до розвитку науки, процесу інформатизації, професійних інтересів майбутніх учителів сприяють інтенсифікації самоосвіти та саморозвитку їх особистості загалом, що забезпечує реалізацію синергетичного підходу в освіті.

Список використаних джерел:

1. Воротникова І. П., Заєркова Н. В. Е-навчання асистентів учителів у післядипломній педагогічній освіті. Інформаційні технології і засоби навчання, 2018, Том 66, №4. С. 231-244
2. Ткаченко Л.І. Синергетичний підхід у педагогіці: нова парадигма. Освіта та розвиток обдарованої особистості. № 10 (17), 2013. С.18-21
3. Кремень В. Г. Синергетика в освіті: контекст людино центризму. К.: Педагогічна думка, 2012. 368 с.
4. Носенко Ю., Матюх Ж. Зарубіжний досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій в інклюзивній дошкільній освіті. Нова педагогічна думка, №4, 2015, С. 95-102.
5. Bates T., National strategies for e-learning in post-secondary education and training, Paris, France: Unesco, №70, 2001, p.p. 1-134
6. ICTs in Education for People with Special Needs : specialized training course. Moscow : UNESCO Institute for Information Technologies in Education. [Online]. Available: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214644.pdf> . Accessed on Fevr.23, 2018
7. The European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2015. [Online]. Available: <https://www.european-agency.org/agency-projects> . Accessed on Febr. 23, 2018

8. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти Постанова від 21 лютого 2018 р. № 87 Київ <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
9. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» Міністерство соціальної політики України Наказ від 10 серпня 2018 року N 1143

Transliteration of References:

1. Vorotnykova I. P., Zaierkova N. V. E-navchannia asystentiv uchyteliv u pisladyplomnii pedahohichnii osviti. Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia, 2018, Tom 66, №4. S. 231-244
2. Tkachenko L.I. Synerhetychnyi pidkhid u pedahohitsi: nova paradyhma. Osvita ta rozvytok obdarovanoi osobystosti. № 10 (17), 2013. S.18-21
3. Kremen V. H. Synerhetyka v osviti: kontekst liudyno tsentryzmu. K.: Pedahohichna dumka, 2012. 368 s.
4. Nosenko Yu., Matiukh Zh. Zarubizhnyi dosvid vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii v inkluzyvni doshkilnii osviti. Nova pedahohichna dumka, №4, 2015, S. 95-102.
5. Bates T., National strategies for e-learning in post-secondary education and training, Paris, France: Unesco, №70, 2001, p.p. 1-134
6. ICTs in Education for People with Special Needs : specialized training course. Moscow : UNESCO Institute for Information Technologies in Education. [Online]. Available: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214644.pdf>. Accessed on Fevr.23, 2018
7. The European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2015. [Online]. Available: <https://www.european-agency.org/agency-projects>. Accessed on Febr. 23, 2018
8. Pro zatverdzhennia Derzhavnoho standartu pochatkovoi osvity Postanova vid 21 liutoho 2018 r. № 87 Kyiv <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
9. Pro zatverdzhennia profesiinoho standartu «Vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity» Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy Nakaz vid 10 serpnia 2018 roku N 1143 http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FN045030.html

CHUPAKHINA S.V.,

Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor, Vasyl Stefanyk
Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

E-mail: cvitlana2706@gmail.com

orcid.org/0000-0003-1274-0826

**FUTURE TEACHERS' READINESS TO IMPLEMENT PERSONALLY-ORIENTED AND
SYNERGISTIC APPROACHES INTO INCLUSIVE AND INFORMATION ENVIRONMENT
OF PRIMARY SCHOOL**